

OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU

Naziv projekta: Jačanje sustava protoka podataka i pokazatelja vezanih uz pitanja zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj (engl. *Croatia – Common Data Flow System and Indicators to Enhance Integrated Management of Global Environmental Issues in Croatia*)

Skraćeni naziv projekta: GEF/UNEP DFS

Izvori financiranja projekta: Svjetski fond za zaštitu okoliša (GEF), Program Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP), Agencija za zaštitu okoliša

Budžet projekta: 954.000 USD

Izvršna institucija: Agencija za zaštitu okoliša

Suradničke institucije: EKONERG-Institut za energetiku i zaštitu okoliša d.o.o., OIKON d.o.o. Institut za primijenjenu ekologiju, LETA d.o.o.

Trajanje projekta: 2009.-2010. (I. faza), 2011.-2012. (II. faza), 2013.-2014. (III. faza)

RAZLOZI POKRETANJA PROJEKTA

Republika Hrvatska stranka je triju međunarodnih, tzv. „Rio“ konvencija u području zaštite okoliša i prirode:

- Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC),
- Konvencije Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije u zemljama pogođenim jakim sušama i/ili dezertifikacijom, osobito u Africi (UNCCD),
- Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti (UNCBD).

Navedene konvencije propisuju strankama obvezno izvješćivanje o provedbi politike i mjera na nacionalnoj razini u formi tzv. nacionalnih izvješća kao i praćenje i izvješćivanje o relevantnim pokazateljima okoliša i prirode koji pružaju informaciju o učinkovitosti provedenih politika i mjera u proteklom razdoblju i potencijalnim učincima istih u budućem razdoblju ovisno o pretpostavljenim scenarijima razvoja.

Temelji za pokretanje Projekta: GEF/UNEP DFS postavljeni su u prethodnom projektu GEF/UNEP „Procjena potreba nacionalnih kapaciteta za globalno upravljanje okolišem (engl. „National Capacity Self Assessment for Global Environmental Management – NCSA“) u Republici Hrvatskoj, kojim je prepoznata potreba za uspostavom zajedničkog sustava protoka podataka za izradu pokazatelja vezanih uz globalna pitanja okoliša: klimatske promjene, narušavanje biološke raznolikosti i degradaciju zemljišta odnosno dezertifikaciju.

CILJ PROJEKTA

Agencija za zaštitu okoliša pokrenula je Projekt s ciljem razvoja sveobuhvatnog sustava protoka podataka i pokazatelja u svrhu održivog prikupljanja i upravljanja informacijama koje su potrebne za provedbu UNFCCC, UNCCD i UNCBD konvencija.

Rezultati projekta trebaju unaprijediti postojeće stanje praćenja i izvješćivanja kroz razvoj i implementaciju održivog sustava zajedničkog protoka podataka (engl. *common data flow system - DFS*) temeljenog na modelu **zajedničkog skupa izabranih pokazatelja** i ubrzati izgradnju međusektorskih kapaciteta kako bi se uklonile barijere razmjeni informacija i upravljanju podacima. Model novog sustava je potrebno testirati na pilot području za koje je izabrano šire područje Parka prirode Učka na kojem konvergiraju pitanja klimatskih promjena, biološke raznolikosti i degradacije zemljišta.

ZAJEDNIČKI POKAZATELJI

Iz nacionalne liste pokazatelja (NLP) izabrani su sljedeći zajednički pokazatelji za tri konvencije:

UNFCCC

- KP 1 Emisija i odliv stakleničkih plinova
- KP 2 Projekcije emisija i odliva stakleničkih plinova s politikom i mjerama
- KP 3 Emisija diđušikovog oksida – N₂O
- KP 4 Emisija metana – CH₄
- KP 5 Emisija ugljikovog dioksida – CO₂

UNCCD

- KZ 11 Taloženje oksidiranih i reduciranih dušikovih i sumporovih spojeva
- KP 7 Trend srednje godišnje temperature zraka
- KP 16 Trend godišnje čestine sušnih i vlažnih razdoblja
- KP 18 Ocjena aridnosti zadnjeg 30-godišnjeg razdoblja
- P 1 Promjene u korištenju zemljišta
- TP 1 Gubitak tla promjenama u korištenju zemljišta
- GO 18 Broj saniranih lokacija onečišćenih otpadom
- Š 3 Opožarene šumske površine
- Š 6 Sredstva za zaštitu bilja u šumarstvu
- IM 1 Vađenje prirodnih resursa: mineralnih sirovina
- IE 1 Iznenađni događaji sa štetnim posljedicama

UNCBD

- ZPV 1 Zaštićena područja temeljem Zakona o zaštiti prirode
- BR 1 Područja u ekološkoj mreži Republike Hrvatske
- BR 12 Poljoprivredna područja velike prirodne vrijednosti
- BR 14 Suha stabla u šumama
- BR 17 Financiranje zaštite i očuvanja biološke raznolikosti
- BR 18 Javna svijest o zaštiti prirode

WEB APLIKACIJA S GIS PREGLEDNIKOM

Kao jedan od glavnih rezultata projekta razvijena je web aplikacija s GIS preglednikom i bazom podataka. Aplikacija je dostupna svim korisnicima koji imaju pristup Internetu pri čemu se prethodno dodjeljuju prava pristupa po razinama ovisno o ulogama u sustavu protoka podataka.

Dizajnom baze podataka i web aplikacije izbjegava se redundantnost podataka te se jedan podatak za izračun pokazatelja unosi samo jednom i bilježi na samo jednom mjestu u aplikaciji. To se posebice odnosi na zajednički skup podataka potrebnih za izradu različitih pokazatelja čime se olakšava i pojednostavljuje obveza nadležnih tijela u pogledu dostave podataka.

U funkcionalnom smislu web aplikacija omogućava unos numeričkih, opisnih i prostornih podataka po godinama za izradu pokazatelja, unos pokazatelja s opisom metodologije izračuna i njegovim promjenama u promatranom razdoblju i prikaz pokazatelja u obliku grafa, tablice ili kroz GIS preglednik ukoliko pokazatelj ima prostorne značajke.

UNEP/GEF Projekt "Jačanje sustava protoka podataka i pokazatelja vezanih za pitanja zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj"
Project "Common Data Flow System and Indicators to Enhance Integrated Management of Global Environmental Issues in Croatia"

Naslovnica Pokazatelji O projektu GIS preglednik Pilot područje Materijali Kontakt Prijavite se

Republika Hrvatska je punopravna stranka međunarodnih sporazuma u području zaštite okoliša i prirode – Otvirne konvencije UN-a o promjeni klime (UNFCCC) i Kyotskog protokola, Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti (UNCBD) i Konvencije UN-a o suzbijanju dezertifikacije (UNCCD).

Učinkovita provedba ovih međunarodnih sporazuma zahtijeva uspostavljen sustav praćenja i izvješćivanja o ključnim pokazateljima i njihovim promjenama u vremenu kako bi se utvrdili pritisci i stanje pojedinih sastavnica okoliša te planirale i provodile odgovarajuće mjere za sprječavanje, ublažavanje ili prilagodbu štetnim utjecajima na okoliš.

Agencija za zaštitu okoliša je s ciljem jačanja i optimizacije sustava protoka zajedničkih podataka i pokazatelja za praćenje provedbe sve tri konvencije u Republici Hrvatskoj pokrenula u suradnji s Programom za okoliš Ujedinjenih naroda (UNEP) projekt "Jačanje sustava protoka podataka i pokazatelja vezanih za pitanja zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj". Projekt je financiran od strane Globalnog fonda za okoliš (GEF).

UNEP/GEF Projekt "Jačanje sustava protoka podataka i pokazatelja vezanih za pitanja zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj"
Project "Common Data Flow System and Indicators to Enhance Integrated Management of Global Environmental Issues in Croatia"

Naslovnica Pokazatelji O projektu GIS preglednik Pilot područje Materijali Kontakt Prijavite se

Agencija ZA ZAŠTITU OKOLIŠA UNEP GEF

Legendi i filtri

- KP1: Promjena godišnje čestine sušnih i vlažnih razdoblja
- KP16: Trend godišnje čestine sušnih i vlažnih razdoblja
- KP18: Ocjena aridnosti zadnjeg 30-godišnjeg razdoblja
- P1: Promjene u korištenju zemljišta
- TP1: Gubitak tla promjenama u korištenju zemljišta
- GO18: Broj saniranih lokacija onečišćenih otpadom
- Š3: Opožarene šumske površine
- Š6: Sredstva za zaštitu bilja u šumarstvu
- IM1: Vađenje prirodnih resursa: mineralnih sirovina
- IE1: Iznenađni događaji sa štetnim posljedicama
- ZPV1: Zaštićena područja temeljem Zakona o zaštiti prirode
- BR1: Područja u ekološkoj mreži Republike Hrvatske
- BR12: Poljoprivredna područja velike prirodne vrijednosti
- BR14: Suha stabla u šumama
- BR17: Financiranje zaštite i očuvanja biološke raznolikosti
- BR18: Javna svijest o zaštiti prirode

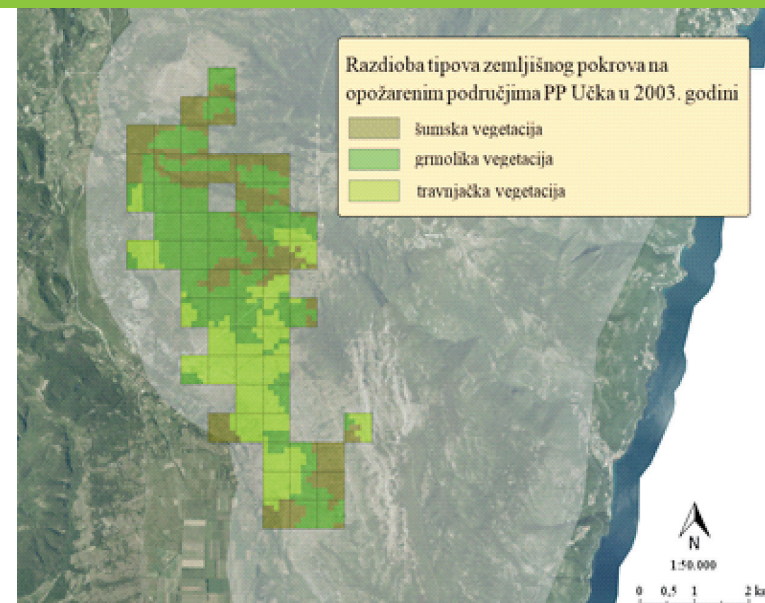
GLAVNE PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE SUSTAVA PROTOKA PODATAKA I POKAZATELJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

- Izabrana 23 pokazatelja iz područja klimatskih promjena, degradacije zemljišta i biološke raznolikosti potrebno je kontinuirano unaprjeđivati u pogledu: osiguranja i kontrole kvalitete podataka, metodologije izrade podataka pokazatelja, analize trendova i povezanosti s provedbom politike i mjera za ublažavanje klimatskih promjena, sprječavanja degradacije zemljišta i očuvanja biološke raznolikosti.
- U Nacionalnu listu pokazatelja predlaže se uvrstiti dva nova integrativna prostorna pokazatelja koja su razvijena u okviru projekta: P3 *Produktivnost zemljišnog pokrova i promjena produktivnosti zemljišnog pokrova* (koji na godišnjoj razini prati aktivnost vegetacije i količine vezanog ugljika u vegetaciji) i BR19 *Potencijal zemljišnog pokrova za bioraznolikost* (koji prati prirodnost zemljišnog pokrova, kao i cjelovitost/fragmentiranost te varijabilnost prirodnih i poluprirodnih područja).
- Predlaže se uža suradnja Nacionalnih žarišnih točaka (NFP) za UNFCCC, UNCCD i UNCBD konvencije u smislu osnivanja Koordinacijskog programa za „Rio“ konvencije s ciljem podizanja i ujednačavanja kvalitete izvješćivanja prema konvencijama, definiranja zajedničkih izvještajnih elemenata i efikasnijeg korištenja resursa u idućem izvještajnom razdoblju.
- Web aplikaciju s GIS preglednikom i bazom podataka potrebno je odgovarajuće implementirati u informacijski sustav zaštite okoliša kojim upravlja Agencija za zaštitu okoliša.
- Potrebno je nastaviti s provedbom Programa osposobljavanja dionika na nacionalnoj i lokalnoj razini s naglaskom na jačanju protoka zajedničkih podataka.
- Uzimajući u obzir rezultate projekta na pilot području Parka prirode Učka, potrebno je ojačati ulogu dionika na lokalnoj razini prvenstveno u razvoju i primjeni metodologije i parametara za izradu pokazatelja koji bi uzeli u obzir nacionalne osobitosti.
- Sukladno zahtjevima konvencija predlaže se osmisliti modalitete prijenosa znanja, iskustava i dobre prakse stečene u okviru ovog projekta u druge zemlje, posebice one u razvoju.

KONTAKT

Agencija za zaštitu okoliša
Trg maršala Tita 8
10 000 Zagreb
Tel: + 385 1 4886 840
Fax: + 385 1 4886 850
e-mail: info@azo.hr
www.azo.hr

Web adresa Projekta:
<http://www.azo.hr/GEFJacanjeSustavaProtokaPodataka>

JAČANJE SUSTAVA PROTOKA PODATAKA I POKAZATELJA VEZANIH UZ PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Data Flow System and Indicators to Enhance Integrated Management of Global Environment Issues in Croatia

AGENCIJA ZA
ZAŠTITU OKOLIŠA